

Ginfo

Revisiun totala da la lescha da vischnancas

Inhalt

- 01-05** Revisiun totala da la lescha da vischnancas
- 06** Refurma da vischnancas
- 06** En atgna chaussa
- 07** Infurmaziun da l'uffizi d'energia e da traffic (UEnTr)

Agiunta

Fegl accumpagnant da l'uffizi per la valitaziun d'immobiglias

Ediziun

2 / 2017

Uffizi da vischnancas
Grabenstrasse 1
7001 Cuir

Tel. 081 257 23 91
Fax 081 257 21 95
www.afg.gr.ch
E-Mail: info@afg.gr.ch

Revisiun totala da la lescha da vischnancas

Il 17 d'october 2017 ha il cussegl grond concludì cun 106 cunter 0 vuschs ina nova lescha da vischnancas. La revisiun totala rempiazza la lescha ch'è stada en vigur dapi il 1. da fanadur 1974. Er la nova lescha è in relasch general davart l'organisaziun da las vischnancas grischunas, destinada a l'adempliment da lur incumbensas multifaras. Previsiblamain vegn la nova lescha ad entrar en vigur il 1. da fanadur 2018. Gugent As infurmain nus qua sutvart davart las consequenzas las pli impurtantas per las vischnancas sco er davart in eventual basegn d'adattar l'urden giuridic. Medemamain preschentain nus las midadas las pli impurtantas per las ulteriuras corporaziuns (vischnancas burgaisas e regiuns).

Link a la lescha publicada en in fegl uffizial chantunal:
<https://www.kantonsamtsblatt.gr.ch/rm/efuc/00.019.153/publikation/>

La gronda part da las novaziuns sto vegnir applitgada directamain e stringentamain per las vischnancas. Il dretg surordinà rempiazza eventualmain dretg communal existent, sche la vischnanca prevesa regulaziuns divergentas en ses dretg. En quest connex gida il renviament a l'artitgel 37 alinea 3 da la lescha da vischnancas (LV). Questa disposiziun autorisescha la

suprastanza communal d'adattar en atgna cumpetenza il dretg communal al dretg surordinà, sch'i n'exista nagina libertad da regulaziun. Uschia èsi pussaivel d'evitar lavur administrativa invana e votaziuns mo pro forma, per adattar il dretg communal al dretg chantunal.

La suandanta survista mussa, tge disposiziuns che las vischnancas ston resguardar resp. adattar entaifer tge temp.

A. Disposiziuns applitgables a partir da l'entrada en vigur

Alinea 5 Legislaziun

En il futur stoi vegnir guardà che disposiziuns impurtantas vegnian relaschadas en furma d'ina **lescha**, disposiziuns main impurtantas en furma d'ina **ordinaziun**. I n'è betg necessari da midar il num da las basas giuridicas communalas existentas. Ils relaschs communal ston vegnir **publitgads uffizialmain** e vegnir **actualisads** en moda cunvegnenta en ina collecziun generalmain accessibla. Ina publicaziun electronica è suffizienta en quest connex.

Alinea 11 Protocols

Il protocol da la radunanza communal sto vegnir publitgà il pli tard 1 mais sunter la radunanza en la moda ch'è usitada al lieu. Valair vala in temp d'exposiziun da 30 dis. Sche las disposiziuns davart la protecziun da datas vegnan resguardadas, dastgan ils protocols vegnir publitgads sin via electronica. Protestas cunter il protocol ston vegnir drizzadas en scrit a la suprastanza communal entaifer il termin d'exposiziun. Eventualas protestas vegnan tractadas a chaschun da la proxima radunanza communal; sunter vegn approvà il protocol.

Alinea 18 Votaziuns consultativas

Fin ussa eran votaziuns consultativas permessas mo en connex cun fusiuns da vischnancas; da nov pon las vischnancas realisar votaziuns consultativas er davart autras dumondas. La procedura sa drizza tenor las reglas usitadas per votaziuns communalas.

Alinea 21

[Invitaziun e tractandas da la radunanza communal](#)

Da nov sto la vischnanca publitgar ina glista da tractandas ensemen cun l'invitaziun ad ina radunanza communal. L'invitaziun sto cumparair da nov almain 10 dis avant la radunanza (fin ussa: almain 5 dis). Natiralmain po ina vischnanca prevair in termin d'invitaziun pli lung.

Alinea 22

[Publicitad da la radunanza communal, nagina recusaziun](#)

Tut las radunanzas communalas èn da nov publicas (sco las sesidas dal parlament; art 24 LV). Disposiziuns communalas, tenor las quelas personas cun dretg da votar ston prender recusaziun, na valan betg pli.

Alinea 25

[Elegibilitad da las autoritads communalas](#)

Elegiblas èn personas che han – il pli tard il mument da las elecziuns – lur domicil en la vischnanca.

Alinea 36

[Organisaziun da la suprastanza communal](#)

La suprastanza communal consista d'almain trais commembras e commembers. Sch'ina vischnanca tira en consideraziun da reducir il dumber da commembras e commembers da la suprastanza, sto ella procurar che l'abilitad da decider (p.ex. en cas d'ina recusaziun) saja garantida, senza ch'i possian resultar decisiuns individualas facticas e dispitaivlas ord vista da la politica democratica (p.ex. sch'ina persona sto prender recusaziun ed il presidi avess la decisiun da tagl).

Alinea 37

[Cumpetenzas da la suprastanza communal](#)

L'alea 3 da quest artigel autorisescha la suprastanza communal d'adattar en atgna cumpetenza il dretg communal al dretg surordinà, sche la vischnanca n'ha nagina libertad da regulaziun en quest regard. Questa disposiziun vegn applitgada dapertut là, nua ch'i n'exista nagina altra pussaivladad che quella d'approvar ina tala adattaziun dal dretg communal. L'admissibilitad sa referescha consequentamain a tut ils stgallims da la legislaziun, pia er a midadas costituzionalas.

Alinea 43

[Ulteriuras cumpetenzas da la cumissiu da gestiun](#)

En la pratica capiti savens che la suprastanza sa lascha cussegljar da la cumissiu da gestiun en fat-schentas d'ina relevanza finanziaria. Questa disposiziun dat ina basa legala a questa pratica. La cumissiu da gestiun po er vinavant decider libramain, sch'ella vul cussegljar la suprastanza u betg.

Alinea 46

[Alienaziun da facultad d'utilisaziun](#)

Da princip na duai la facultad d'utilisaziun betg vegnir alienada. Il retgav d'ina alienaziun (excepsiunala) sto vegnir mess er vinavant sin in conto per il retgav or da la vendita da terren (CRVT). Il CRVT sto vegnir manà da la vischnanca politica, independentamain dal fatg sch'igl exista ina vischnanca burgaisa u betg. Nua ch'ina vischnanca burgaisa exista, ha quella in dretg da cundecisiun per l'utilisaziun dals meds finansials dal CRVT che derivan da la vendita da sia facultad d'utilisaziun. La medema posiziun sco l'alienaziun

ha la costituziun da dretgs da construcziun e da funtauna sco er d'auters dretgs d'utilisaziun reals u persunals cun ina durada da 30 onns u dapli. Perquai ch'il CRVT vegniva manà en il passà – sche in summa – en moda fitg differenta, vegn l'uffizi da vischnancas a publitgar ina instrucziun pratica en chausa fin a l'entrada en vigur da la nova lescha da vischnancas.

Alinea 55

[Corporaziun da vischnancas](#)

Ils statuts da las corporaziuns da vischnancas na ston betg pli vegnir approvads da la regenza. Las corporaziuns da vischnancas survegnan gia la personalitad giuridica, suenter che las vischnancas commembras han approvà ils statuts.

Alinea 68

[Valaivladad dal contract da fusiun](#)

Questa disposiziun vala mo, sch'i n'è reglà nagut areguard il temp en il contract da fusiun. Disposiziuns dal contract da fusiun che servan a la protecziun da minoritads pon da princip vegnir adattadas il pli baud suenter 15 onns cun ina maioritad qualificada da dus terzs da las votantas e dals votants. Suenter 25 onns è in'adattaziun pussaivla cun ina maioritad simpla. Autras disposiziuns pon vegnir adattadas il pli baud suenter 15 onns sur la procedura legislativa ordinaria.

Alinea 89

[Proprietad da la vischnanca burgaisa](#)

En quai che pertutga la zavrada da la proprietad tranter la vischnanca politica e la vischnanca burgaisa, na stgaffescha la revisiun

totala da la lescha betg dretg nov. En spezial na sa mida er nagut vi da l'attribuziun da proprietad da la facultad d'utilisaziun che ha survegnì forza legala en la lescha da vischnancas da l'onn 1974; la formulaziun correspunda a la situaziun giuridica actuala. La visch-

nanca burgaisa resta proprietaria dals bains immobigliars ch'eran gia fin ussa en sia proprietad. En il futur dastga ina vischnanca burgaisa excorporar sia facultad mo pli sin la vischnanca politica e sin nagins auters subjects giuridics.

Alinea 47, 91 e 106

Rapports

Suenter che las vischnancas, las vischnancas burgaisas e las regions han controllà ed approvà lur quint annual, ston ellas inoltrar quel fin il pli tard la **fin da settember da l'onn suandant**. Il termin actual vegn pia scursanì per in quart onn.

B. Libertad legislativa cun temp d'adattaziun fin la fin da l'onn 2022

En las suandantas disposiziuns prescriba il dretg chantunal ch'il dretg communal stoppia vegnir adattà en la procedura da legislaziun ordinaria fin la fin da l'onn 2022.

Alinea 26

Elecziuns substitutivas

Tenor questa disposiziun ston vegnir fatgas elecziuns substitutivas en cas d'ina vacanza durant la perioda d'uffizi currenta, nun che la proxima elecziun ordinaria haja lieu il pli tard entaifer ils proxims 9 mais. La gronda part da las vischnancas ch'enconuschan ina regulaziun per elecziuns substitutivas, han ina norma pli severa ed uschia nagin basegn d'adattaziun. Singulas vischnancas n'adempleschan betg quest standard minimal, perquai ch'ellas permettian ina vacanza pli lunga. Questas vischnancas ston adattar lur regulaziuns al dretg chantunal.

Alinea 32

Exclusiun

En l'alea 2 da quest artitgel è vegnì creà in *motiv d'exclusiun tranter differentas autoritads*. Sco fin ussa na dastga la medema persuna betg appartegnair a medem temp a la suprastanza communal ed a la cumissiun da gestiun (tenor l'art. 21 al. 1 da la lescha da vischnancas vertenta). Da nov èsi dentant er exclus che proximas personas parentas e personas quinadas dastgan far part a medem temp dad in da quests dus organs. Questa disposiziun pli severa suttastritga l'impurtanza da la cumissiun da gestiun che sto – sco bratsch prolungà da

las personas cun dretg da votar – esser independenta per esser vardaivla. Singulas vischnancas n'enconuschan en talas constelaziuns nagina incompatibilitad tranter la suprastanza e la cumissiun da gestiun. Lur constituziuns ston vegnir adattadas correspundentamain.

Alinea 41

Cumposiziun da la cumissiun da gestiun

Da nov sto la cumissiun da gestiun sa cumponer d'almain trais commembras e commembers. Vischnancas che n'adempleschan betg anc questa prescripziun ston adattar correspundentamain lur constituziuns.

C. Libertad legislativa senza termin d'adattaziun

Alinea 6

Princip da trasparenza facultativ

La nova lescha da vischnancas prescriba che las vischnancas infurmeschian periodicamain ed en moda adequata la publicitad davart fatschentas d'in interess general. La lescha na cun

tegna dentant nagina obligaziun d'introducì il princip da trasparenza (access a documents uffizials senza stuair cumprovar in interess spezial). Tras il renviament a la lescha chantunala da trasparenza (DG 171.000) cuntegna

quest artitgel dentant ina regulaziun subsidiara, en cas ch'ina vischnanca sa decidess d'introducì il princip da trasparenza, ma reglass mo rudimentar-main quest princip.

Alinea 14 e 15

Cumpetenzas intransmissiblas da las personas cun dretg da votar

Cumpareglià cun il dretg actual è l'autonomia organisatorica vegnida augmentada, tras quai ch'igl è vegnì reduci il catalog da cumpetenzas, da las qualas las personas cun dretg da votar na dastgan betg vegnir privadas. Tenor il dretg chantunal ston vegnir sutmessas a las personas cun dretg da votar mo pli las suandantas fatschentas: eleger la suprastanza communal e la cumissiun da gestiun, relaschar e midar la con-

stituziun communal e las leschas communalas, approvar il preventiv ed il quint annual sco er fixar il pe da taglia, decider da furmar corporaziuns da vischnancas (sco er da sa participar a talas e da sortir da talas), decider da fusiunar cun autras vischnancas. Las vischnancas pon natiralmain extender il catalog tenor lur basegns. Las cumpetenzas finanzialas dals organs ston vegnir regladas en la constituziun communal (art. 5 LV).

Alinea 31

Incumpatibilitad

Tenor l'alea 1 da questa disposiziun ha la vischnanca la pussaivladad da desister d'ina incumpatibilitad en cas da personas ch'èn emploiadas a temp parzial tar la vischnanca e che appartegnan a l'autorità, a la quala ellas ed els èn sutmess directamain. Senza regulaziun specifica vala mintga engaschament sco motiv d'incumpatibilitad.

D. Consequenzas per ulteriuras corporaziuns

Tant l'existenza sco er ils dretgs da proprietad e las cumpetenzas da las **vischnancas burgaisas** vegnan protegids. Cuntrari al dretg vertent dastga la facultad vegnir excorporada mo pli sin la vischnanca politica e sin nagins auters subjects giuridics. **Associazions burgaisas** e **corporaziuns burgaisas** gia fundadas dastgan existir vinavant per ina durada illimitada. Per ellas vala vinavant il dretg vegl senza midadas.

Il dretg vertent na fascheva naginas indicaziuns davart la dumonda, sche e quant enavant che las

disposiziuns da la lescha, a las qualas las vischnancas politicas èn sutmessas, èn applitgablas er per las ulteriuras corporaziuns numnadas (vischnancas burgaisas, regiuns e corporaziuns da vischnancas). Quai è vegnì midà cun il relasch revedi, uschia che la lescha da vischnancas vala en moda integrala, dentant conform al senn, per las vischnancas burgaisas, per las regiuns e per las corporaziuns da vischnancas. In'applicaziun conform al senn vul dir che causals cumparegliabels ston vegnir tractads da medema maniera. Quai è per exempel il cas

areguard ina radunanza communal ed ina radunanza da burgais. Uschia èn – a partir da l'entrada en vigur da la nova lescha da vischnancas – er las radunanzas da burgais publicas per terzas personas senza dretg da votar. Da resguardar èn las disposiziuns che sa refereschan specificamain a las corporaziuns correspundentas (p.ex. art. 86 ss. LV per las vischnancas burgaisas resp. art. 92 ss. LV per las regiuns). Las basas giuridicas da las **regiuns**, ch'èn en vigur dapi il 1. da schaner 2016, èn vegnidadas transferidas praticamain senza midadas en il dretg nov.

E. Ulteriuras infurmaziuns

Per l'entrada en vigur da la nova lescha da vischnancas vegn l'ordinaziun davart la surveglianza da las finanzas da las vischnancas (OSFi; DG 175.100), che concretisescha la lescha da vischnancas en il sector da la surveglianza da

las finanzas, adattada formalmain al dretg nov. Medemamain sto l'ordinaziun chantunala davart il stadi civil (OSCC; DG 213.500) vegnir adattada en regard formal (nova numeraziun). Nus profitain da l'ocasiun d'elavurar ina con-

stituziun da model e da metter a disposiziun quella sin nossa pagina d'internet.

Refurma da vischnancas

Fusiuns da vischnancas per il 1. da schaner 2018

Bergün Filisur (3544)

or da: Bergün/Bravuogn (3521) e Filisur (3522)

President communal: Luzi C. Schutz

Adressa: Vischnanca da Bergün Filisur
Dorfstrasse 38
7477 Filisur

Contact: www.berguenfilisur.ch
kanzlei@berguenfilisur.ch

Tel. 081 410 40 40

Breil/Brigels (3981)

or da: Andiast (3611), Breil/Brigels (3981) e
Waltensburg/Vuorz (3616)

President communal: Clau Schlosser

Adressa: Vischnanca da Breil/Brigels
Via Principala 32
Postfach 61
7165 Breil/Brigels

Contact: www.breil.ch
info@breil.ch

Tel. 081 941 10 30

Thusis (3668)

or da: Mutten (3503) e Thusis (3668)

President communal: Curdin Capaul

Adressa: Vischnanca da Thusis
Rathaus
7430 Thusis

Contact: www.thisis.ch
info@thisis.ch

Tel. 081 650 09 30

En atgna chaussa

Suenter 32 onns en differentas funcziuns en il servetsch dal chantun, ils ultims var 10 onns da quai sco manader da la surveglianza da las vischnancas tar l'uffizi da vischnancas, è lic. iur. Georg Aliesch ì la fin d'october 2017 en sia pensiun bain meritada. Il 1. da schaner 2018 vegn MLaw Damian Manser a surpigliar la funcziun dal manader da la surveglianza da las vischnancas. Damian Manser lavura dapi il mars 2016 sco giurist administrativ tar l'uffizi da vischnancas.

Infurmaziun da l' Uffizi d'energia e da traffic (UEnTr):

A chaschun da la conferenza da medias dals 20 da november 2017 ha il departament da construcziun, traffic e selvicultura preschentà il nov mussavia **Electromobilitad per vischnancas – mussavia cun exempels pratics**. Il mussavia edì da l'uffizi federal d'energia po vegnir retratg sin la pagina d'internet dal UEnTr.

Electromobilitad – in nov mussavia per citads e vischnancas

Ultra da la confederaziun e dals chantuns han cunzunt er citads e vischnancas numerusas pussaivladads da promover l'electromobilitad ed uschia da prestar ina contribuziun a favur d'in sistem da traffic pli efficient areguard l'energia.

Cun propostas da mesiras concretas e cun numerus exempels pratics sustegna il nov mussavia las citads e las vischnancas en connex cun la promoziun da l'electromobilitad. Il mussavia è dividi en ils champs d'acziun planisaziun, funcziun d'exempel, infurmaziun e cussegliaziun sco er infrastruttura e prestaziun da servetschs e cuntegna numerus renviaments e links ad infurmaziuns pli detagliadas ed a posts da contact impurtants. Ultra d'autos electric vegnan resguardads er e-bikes ed e-scooters, ma er purchidas da sharing attractivas e modernas, sco p.ex. velos electric da transport.

Tranter auter respunda il mussavia er las suandantas dumondas: Pon staziuns da chargiar autos electric vegnir installadas en ina zona blava? Co pon patrinas e patrins da construcziun vegnir obligads da crear las premissas tecnicas per staziuns da chargiar, cur ch'els construeschan piazzas da parcar? Cun tge directivas da submitziun pon vegnir influenzads systems da tracziun alternativs e vegnir preferids vehichels electric tar l'acquisiziun da vehichels comunals?

Il mussavia sa drizza en emprima lingia a purtadras e purtaders da decisiuns en las vischnancas, ma er a planisadras e planisaders da traffic, ad architectas ed architects sco er ad autras planisadras spezialisadas e planisaders spezialisads.

Il suandant link maina directamain a la publicaziun:

Mussavia per las vischnancas davart l'electromobilitad (tudestg):

https://www.gr.ch/DE/institutionen/verwaltung/bvfd/aev/dokumentation/Energieeffizienz-Dokumente/Leitfaden_Elektromobilitaet-DE.pdf

Mussavia per las vischnancas davart l'electromobilitad (talian):

https://www.gr.ch/DE/institutionen/verwaltung/bvfd/aev/dokumentation/Energieeffizienz-Dokumente/Leitfaden_Elektromobilitaet-IT.pdf

Agiunta:

Fegl accompagnant da l'uffizi per la valitaziun d'immobiglias